

RO

RO

RO



COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 4.8.2009
COM(2009) 390 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Raport privind competitivitatea digitală a Europei
Principalele realizări ale strategiei i2010 în perioada 2005-2009**

{SEC(2009) 1060}
{SEC(2009) 1103}
{SEC(2009) 1104}

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Raport privind competitivitatea digitală a Europei
Principalele realizări ale strategiei i2010 în perioada 2005-2009**

CUPRINS

1.	Introducere	3
2.	Rezultatele principale ale i2010	4
2.1.	Impulsionarea pieței unice pentru întreprinderile și utilizatorii europeni	5
2.2.	Stimularea cercetării și inovării în domeniul TIC în Europa	6
2.3.	Garantarea faptului că toți cetățenii beneficiază de TIC	8
3.	Impactul inițiativei i2010 în statele membre	9
4.	Perspective – provocări strategice viitoare	10
5.	Concluzii	12

1. INTRODUCERE

Europa rămâne o forță mondială în domeniul tehnologiilor avansate ale informației și comunicațiilor (TIC). World Wide Web-ul, standardul GSM pentru telefoane mobile, standardul MPEG pentru conținutul digital și tehnologia ADSL au fost inventate în Europa. Menținerea acestei poziții de lider și transformarea ei într-un avantaj competitiv este un obiectiv strategic important. Din acest motiv, în anul 2005, Comisia a prezentat strategia i2010 pentru a dinamiza poziția Europei de lider în domeniul TIC și de a transforma avantajele societății informaționale în creștere și noi locuri de muncă în Europa¹. În această strategie erau schițate măsuri concrete de politică:

- **Impulsionarea pieței unice pentru întreprinderi și utilizatori** prin eliminarea obstacolelor de reglementare și îmbunătățirea coerenței reglementării în sectorul telecomunicațiilor și al serviciilor media audiovizuale (în special televiziunea și video la cerere);
- **Stimularea cercetării și inovării în domeniul TIC** în Europa prin punerea în comun a fondurilor publice și private destinate cercetării și concentrarea pe domenii în care Europa este sau poate deveni lider mondial, cum ar fi tehnologia de comunicare mobilă LTE (long-term evolution) care va revoluționa banda largă pe suport radio sau ESC (electronic stability control) care contribuie la prevenirea accidentelor rutiere în cazul efectuării unor manevre bruște sau pe carosabilul alunecos;
- **Garantarea faptului că toți cetățenii beneficiază** de pe urma rolului de lider al Europei în domeniul TIC, în special prin servicii publice online de foarte bună calitate accesibile tuturor, mijloace de transport mai sigure, mai inteligente, mai puțin poluante și eficiente din punct de vedere energetic și prin punerea patrimoniului cultural al Europei la îndemâna tuturor prin crearea bibliotecii digitale europene.

În ultimii patru ani politicile din domeniul TIC și-au confirmat rolul de principală forță motrice a modernizării economice și sociale a Europei și au avut drept rezultat creșterea rezilienței Europei pe timp de criză. Aceste tehnologii sunt în prezent ferm ancorate în politicile fundamentale ale Europei pentru creștere și locuri de muncă. Toate statele membre ale UE au politici în domeniul TIC și le consideră factori-cheie ai creșterii și creării de locuri de muncă la nivel național în cadrul agendei de la Lisabona revizuite. De asemenea, i2010 a influențat și alte domenii strategice, cum ar fi piața unică și strategia de protecție a consumatorului. În prezent politicile din domeniul TIC sunt implementate cu ajutorul mai multor instrumente, cum ar fi fondurile structurale sau fondurile pentru dezvoltare rurală.

TIC, și în special internetul în bandă largă, reprezintă un element crucial al planului european de redresare economică². TIC determină jumătate din creșterea productivității în UE, iar banda largă de mare viteză disponibilă reprezintă cheia pentru noi locuri de muncă, noi competențe, noi piețe, precum și pentru reducerea costurilor. Tehnologiile informației și comunicațiilor sunt esențiale pentru întreprinderi, serviciile publice și pentru funcționarea

¹ i2010 – O societate a informației pentru creștere economică și crearea de locuri de muncă - COM (2005) 229.

² A se vedea Un plan european de redresare economică - COM(2008) 800 - și Investiția de azi în Europa de mâine, COM(2009) 36.

economiei moderne. Comisia a recunoscut acest fapt propunând accelerarea redresării economice prin investiții inteligente de până la 1,02 miliarde EUR în rețele de bandă largă în zonele rurale, propunere aprobată de Consiliu.

2. REZULTATELE PRINCIPALE ALE I2010

Conceput drept cadrul strategic al politicilor europene din domeniul societății informaționale și al mediei, i2010 a permis descrierea elanului politic global de promovare în Europa a unei economii digitale deschise și competitive și, pentru prima dată, a subliniat importanța pe care o are TIC în îmbunătățirea calității vieții. Obiectivul final al strategiei este finalizarea pieței unice pentru produsele și serviciile TIC în beneficiul consumatorilor, întreprinderilor și administrațiilor publice europene.

Elanul politic în favoarea concurenței și al consumatorilor insuflat de i2010 are numeroase rezultate tangibile:

- Creșterea numărului de cetățeni europeni aflați online. Numărul utilizatorilor constanți ai internetului a crescut de la 43% în 2005 la 56% în 2008, majoritatea utilizând internetul aproape zilnic și având acces de mare viteză la internet. De asemenea, utilizarea regulată a internetului se extinde la grupuri altădată excluse, numărul de utilizatori din grupurile dezavantajate (persoane inactive, mai puțin educate sau persoane cu vârsta cuprinsă între 55 și 64 de ani) crescând cel mai rapid;
- Europa a devenit liderul mondial pentru internetul în bandă largă. Cu 114 milioane de abonați, aceasta reprezintă cea mai mare piață din lume, iar rata de penetrare crește rapid. Jumătate din gospodării și mai mult de 80% din întreprinderile europene dispun de o conexiune fixă în bandă largă, viteza de descărcare medie depășind 2 Mbps pentru trei pătrimi din acestea. Internetul în bandă largă este disponibil pentru 93% din populația EU-25, în creștere de la 87% în 2005;
- Creșterea posibilității de a utiliza conexiunea în bandă largă s-a tradus printr-o utilizare mai frecventă a serviciilor avansate. Europeanii își schimbă rapid obiceiurile adoptând noi mijloace de comunicare. 80% dintre utilizatorii regulați ai internetului se lansează în activități din ce în ce mai interactive, cum ar fi comunicarea, utilizarea serviciilor financiare online, partajarea și crearea de noi conținuturi și participarea la procese inovative;
- Piața telefoanelor mobile a depășit nivelul de penetrare de 100% - crescând de la 84% din populația UE în 2004 la 119% în 2009, ceea ce face din Europa liderul mondial în materie de penetrare a telefoniei mobile, având în vedere că ratele din SUA și Japonia se situează în jurul valorii de 80%. Consumatorii petrec mai mult timp vorbind și trimițând mesaje la prețuri cu cel puțin 34,5% mai mici decât în 2004, incluzând o scădere cu 70% a costurilor pentru roaming începând din anul 2005;
- Europa a făcut progrese rapide în domeniul ofertei și utilizării celor 20 de servicii publice online comparate. Furnizarea către cetățeni de servicii disponibile integral a crescut la 50% în 2007 (27% în 2004), iar pentru întreprinderi a crescut la 70% (58% în 2004). O treime din cetățenii europeni și aproape 70% din întreprinderile europene utilizează serviciile de e-guvernare;

- Cercetarea în domeniul TIC finanțată de UE a jucat un rol esențial în evoluțiile industriale majore ale Europei, cum ar fi micro și nanoelectronica, asistența medicală și strategia europeană în domeniul securității rutiere. Europa este, de asemenea, căminul cercetărilor inovatoare, cum ar fi tehnologia magnetorezistenței gigantice, care a revoluționat sectorul discurilor dure și a obținut premiul Nobel pentru fizică în 2007 și tehnologia ADSL care stă la baza succesului de azi al internetului în bandă largă;
- Politicile din domeniul TIC sunt din ce în ce mai mult integrate în politicile generale. Statele membre au recunoscut importanța TIC pentru productivitate și creștere și potențialul pe care îl are TIC în realizarea unei serii de obiective socio-economice. Numeroase state membre au integrat deja strategii naționale în domeniul TIC, cu obiective generale similare celor din inițiativa i2010.

Acestea sunt câteva dintre succesele obținute în ultimii patru ani³. Deși potențialul inițiativei i2010 nu este încă pe deplin exploatat, realizările globale ale acesteia pot fi evaluate mai bine în comparație cu obiectivele stabilite în 2005 pentru cele trei pilone strategice ale inițiativei.

2.1. Impulsionarea pieței unice pentru întreprinderile și utilizatorii europeni

Unul dintre cele mai importante domenii în care politica din domeniul TIC s-a remarcat în ochii europenilor este promovarea pieței unice a serviciilor audiovizuale și de telecomunicații în beneficiul cetățenilor.

Acesta a fost scopul principal al obiectivului strategic urmărit pentru primul pilon al inițiativei i2010:

Obiectivul 1: Un spațiu informațional european unic care oferă comunicații de bandă largă convenabile și sigure, conținut bogat și variat și servicii digitale.

Fragmentarea pieței europene de 500 de milioane de consumatori împiedică realizarea de economii de scară, în detrimentul întreprinderilor și al consumatorilor. Acest lucru este cu atât mai pregnant în domeniul economiei digitale. Nu există motive tehnice care să justifice faptul că frontierele împiedică fluxurile de creare a bogăției. Comisia s-a implicat în mod activ în deschiderea concurenței în domeniul e-comunicațiilor, înlăturarea barierelor de reglementare, îmbunătățirea consecvenței reglementărilor și crearea unor condiții echitabile de concurență pentru operatorii, întreprinderile și consumatorii europeni. Ea a favorizat o abordare mai coordonată a spectrului și a potențialei utilizări a „dividendului digital” în statele membre. Cele două regulamente din domeniul roamingului au urmărit crearea unei piețe interne pentru consumatori și întreprinderi⁴.

Reforma cadrului de e-comunicare, care urmează să fie adoptată în curând, va continua îmbunătățirea pieței unice în mai multe privințe. În primul rând, aceasta va oferi consumatorilor mai multe opțiuni și va îmbunătăți transparența, protejându-i împotriva violării securității și a informațiilor personale, precum și împotriva spamurilor prin

³ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei anexat SEC(2009) 1060 face inventarul complet al tuturor acțiunilor întreprinse în cadrul inițiativei i2010 în perioada 2005-2009.

⁴ Regulamentul (CE) nr. 717/2007 și Regulamentul (CE) nr. 544/2009 privind roaming-ul în rețelele publice de telefonie mobilă în interiorul Comunității și de modificare a Directivei 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice.

încurajarea concurenței în noi rețele. Un nou organism de reglementare la nivel european ar trebui să contribuie la asigurarea unei concurențe loiale și a unei coerențe mai mari a reglementărilor naționale. În același timp, organismele naționale de reglementare vor avea mai multă independență. An după an rapoartele anuale cu privire la progresele înregistrate în cadrul telecomunicațiilor au demonstrat că reglementările europene orientate în favoarea concurenței au promovat concurența, investițiile și inovarea, prețurile au scăzut iar consumatorii au mai multe opțiuni, mai multe drepturi și servicii de calitate mai bună.

Lansarea, în mai 2009, a ghidului eYou a fost un pas important spre autonomia utilizatorilor prin explicarea în termeni simpli a legislației europene aplicabile în mediul online. Acest prim ghid multilingv online al drepturilor utilizatorilor abordează domenii-cheie ale protecției online a consumatorilor, inclusiv protecția vieții private și a informațiilor cu caracter personal, securitatea și siguranța pe internet, publicitatea online, drepturile de autor și cumpărăturile online⁵.

Televiziunea trece prin schimbări spectaculoase, iar Comisia a menținut Europa în avangarda dezvoltării, promovând transmisiile digitale și televiziunea mobilă. S-a convenit asupra unor norme actualizate referitoare la conținut, bazate pe principiul „țării de origine” pentru a deschide calea unor noi servicii audiovizuale cuprinzând diferite medii (terestru, mobil, satelit, pe internet) și diverse formate (televiziune interactivă, video la cerere, comunicarea în rețea etc.) În momentul de față, Europa dispune de norme clare pentru furnizorii de servicii audiovizuale, iar calitatea vizionării este asigurată prin limitele impuse publicității în filme documentare, știri și programe pentru copii. În plus, normele cu privire la conținutul rasist sau care incită la ură au fost extinse și la serviciile la cerere⁶.

Sprijinirea de către Comisie a filmelor în cadrul programului EU MEDIA, prelungit din 2007 până în 2013 cu un buget de 755 de milioane de euro, a contribuit la proiectarea pe scena internațională a filmelor și conținutului realizate în Europa. Fără sprijin european, numeroase filme care au dobândit faimă mondială nu ar fi părăsit țara în care au fost produse⁷. Valoarea adăugată europeană nu constă doar în finanțarea acestor producții artistice, ci și în sensibilizarea publicului internațional la viața și cultura europeană, prin difuzarea filmelor europene în Europa și în afara acesteia.

2.2. Stimularea cercetării și inovării în domeniul TIC în Europa

În prima decadă a secolului XXI, în materie de cercetare și dezvoltare în domeniul TIC Europa se află în urma altor zone din lume, mai precis SUA, Japonia și Coreea de Sud. Prin urmare, au fost lansate programe de cercetare ambițioase pentru a ajunge din urmă plutonul fruntaș și pentru a sprijini cercetarea și dezvoltarea inovatoare. În ultimii cinci ani, UE s-a angajat într-o urmărire intensă a liderilor mondiali, în timp ce pe viitor se va strădui să devină ea însăși liderul mondial în ceea ce privește cercetarea în domeniul TIC.

Această abordare se reflectă în obiectivul general al celui de-al doilea pilon al inițiativei i2010:

⁵ <http://ec.europa.eu/eyouguide>.

⁶ Directiva privind serviciile media audiovizuale, 2007/65/CE.

⁷ De exemplu, „La Vie en Rose”, „Das Leben der Anderen”, „Die Fälscher”, „Gomorra”, „Slumdog Millionaire”.

Obiectivul 2: Performanță la nivel mondial în cercetare și inovare în domeniul TIC, prin reducerea distanței dintre Europa și principalii săi concurenți.

În cadrul acestui obiectiv, Europa a adoptat cel mai mare buget alocat vreodată cercetării și inovării în domeniul TIC în Europa, peste 10 miliarde de EUR în cadrul PC7 și PCI⁸, din 2007 până în 2013, pentru a sprijini generarea următorului val de creștere economică și a permite tranziția spre o societate cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

În prezent, e-infrastructura, precum GEANT, GRIDS, super-calculatoare și colecții de date reprezintă catalizatorul unei noi „renașteri științifice” care să stimuleze prosperitatea și creșterea. Succesul schemei „tehnologii emergente și viitoare” a demonstrat nevoia de a impulsiona investițiile în cercetarea transformățională cu risc ridicat pentru a garanta că, pe termen lung, Europa rămâne competitivă în domeniul TIC⁹.

În plus, au fost lansate parteneriate public-privat inovatoare. Inițiativele tehnologice comune Artemis și Eniac în domeniul sistemelor informatice integrate și al nanoelectronicii abordează tehnologiile cruciale pentru menținerea competitivității proceselor de fabricație, de la echipamentele pentru automobile și echipamentele aerospațiale până la echipamentele energetice și tehnologiile din domeniul sănătății. Inițiativa *Asistență pentru autonomie la domiciliu* a demarat și are ca obiectiv transformarea Europei într-un centru de dezvoltare de noi soluții digitale pentru populația în vârstă a Europei. Aceste inițiative sprijină industria europeană în obținerea rolului de lider mondial și impulsionează investițiile în cercetare și dezvoltare prin stimularea atât a industriei, cât și a statelor membre. În șase ani au fost alocate peste 6 miliarde de EUR pentru aceste trei inițiative.

De asemenea UE reprezintă un lider potențial în domeniul internetului viitorului. Comisia a început lucrările la un parteneriat public-privat care ar putea sta la baza elaborării și arhitecturii viitorului internet, oferind un transport mai rapid pentru un volum mai mare de informații, mai multe adrese IP, un internet mai sigur, care protejează mai bine viața privată și informațiile personale, deschis și interoperabil, promovând inovarea, concurența și o gamă mai largă de opțiuni. Acest lucru va duce la extinderea utilizării serviciilor RFID și de internet. Noua inițiativă se bazează pe prioritățile de cercetare existente, de exemplu FIRE (*Future Internet Research and Experimentation*) a început să ofere servicii comunității cercetătorilor pentru ca aceștia să poată experimenta noi concepte de servicii și comunicare în rețea. Platformele tehnologice europene au deschis și ele noi drumuri, acționând ca platforme deschise cooperării dintre sectoarele de activitate interesate, mediul academic și institutele de cercetare.

Europa poate să se bazeze pe aceste realizări majore pentru a reduce întârzierea în ceea ce privește cercetarea în domeniul TIC. Cheltuielile cu cercetarea constituie însă doar o modalitate, nu un scop în sine. Comercializarea de produse și servicii inovatoare reprezintă pentru Europa cheia creșterii, a creării de noi locuri de muncă și a competitivității. În timp ce

⁸ Programul de sprijinire a politicii TIC din cadrul programului pentru competitivitate și inovație (PCI) este unul dintre principalele instrumente financiare din cadrul inițiativei i2010, cu un buget de 728 milioane EUR pentru perioada 2007-2013. Acesta stimulează inovarea și competitivitatea prin utilizarea mai largă a TIC de către cetățeni, guverne și întreprinderi, în special IMM-uri, http://ec.europa.eu/information_society/activities/ict_psp/index_en.htm.

⁹ Deplasarea frontierelor TIC – o strategie pentru cercetare în domeniul tehnologiilor viitoare și emergente în Europa - COM (2009) 184.

unele state membre se află pe locuri fruntașe în clasamentul mondial al inovării, predispoziția spre inovare rămâne fragmentată. Prin urmare, focalizarea mai accentuată și mai coordonată asupra cercetării și inovării prezintă o importanță crucială. În martie 2009 a fost publicată o strategie reînnoită în materie de cercetare și inovare în domeniul TIC în Europa¹⁰. Obiectivul acesteia este să situeze Europa în poziție de lider în domeniul TIC, să faciliteze apariția unor noi piețe și noi domenii de activitate pentru TIC și să facă Europa mai atractivă pentru investițiile în talente, cercetare și inovare.

2.3. Garantarea faptului că toți cetățenii beneficiază de TIC

Pentru prima dată, i2010 conținea o serie de inițiative care luau în considerare provocările cărora trebuie să le facă față Europa în domeniul demografic, punând cetățenii în centrul strategiei și evidențiind aspectele economice ale diverselor scheme.

Obiectivul 3: O societate informațională care acoperă toate domeniile, furnizează servicii publice de înaltă calitate și promovează calitatea vieții.

Acest lucru este valabil mai ales pentru e-sănătate, domeniu în care politicile europene îmbunătățesc sănătatea și starea de bine a cetățenilor europeni ameliorând, în același timp, productivitatea sistemelor de sănătate complexe și costisitoare din statele membre și consolidând competitivitatea sectorului european al sănătății. În 2008 au fost lansate două inițiative strategice cheie: una care facilitează accesul pacienților la serviciile de telemedicină și stimulează dezvoltarea pieței și a doua care ajută statele membre să rezolve problemele ridicate de interoperabilitate a sistemelor de evidență electronică a fișelor medicale pentru a sprijini cetățenii și piața. De asemenea, e-sănătate constituie unul din domeniile de predilecție ale inițiativei Comisiei privind piețele pilot care are ca obiectiv accelerarea creșterii piețelor prin scheme de îmbunătățire a cooperării transfrontaliere și a prestării de servicii de sănătate.

Un alt domeniu strategic de anvergură îl reprezintă e-guvernarea, cu peste 50% din serviciile administrative disponibile în prezent în totalitate online. Interoperabilitatea serviciilor de e-guvernare reprezintă încă o importantă provocare. Numărul de cetățeni care utilizează TIC pentru a interacționa cu administrațiile publice este încă scăzut, dar în creștere constantă. În ultimii patru ani, politicile de e-guvernare s-au concentrat asupra tranziției de la „ghișeu unic” la servicii orientate spre cetățeni. Prin planul de acțiune pe 5 ani adoptat în 2006, Comisia și statele membre s-au angajat să ofere beneficii concrete tuturor cetățenilor europeni. Schema de pregătire e-participare demonstrează modul în care utilizarea noilor tehnologii poate induce o participare mai mare a publicului, oferindu-i acestuia noi instrumente pentru a se face auzit. Proiectele-pilot pe scară largă PCI privind interoperabilitatea sistemelor electronice de achiziții și recunoașterea paneuropeană a identităților electronice va ajuta la exploatarea potențialului e-guvernării în Europa.

Un alt obiectiv al i2010 era să demonstreze modul în care TIC poate îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor. Acesta a fost obiectivul principal al politicii de e-incluziune începând cu anul 2005. În 2008 a fost lansată inițiativa „e-incluziunea: participă și tu!”, care a culminat cu conferința ministerială de la Viena. Alte exemple ar fi inițiativele care au ca scop impulsivarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, a persoanelor în vârstă și a celor dezavantajate din punct de vedere social. Având în vedere corelarea strânsă dintre

¹⁰ O strategie europeană pentru cercetare-dezvoltare și inovare în domeniul tehnologiilor informației și ale comunicațiilor: este momentul să ridicăm ștacheta, COM(2009) 116.

competențele în domeniul TIC și integrarea în societate și pe piața muncii, Comisia a efectuat o evaluare exhaustivă a culturii digitale în Europa.

i2010 a propus în 2005 trei inițiative-pilot privind „calitatea vieții”. Inițiativa *Asistență pentru autonomie la domiciliu* demonstrează modul în care TIC ajută la rezolvarea provocărilor reprezentate de îmbătrânirea populației. Inițiativa *Vehicule inteligente*, lansată în 2006, promovează mașini mai inteligente, mai sigure și mai nepoluante. În viitorul apropiat autovehiculele implicate în accidente grave vor suna la numărul 112 pentru a cere asistență. Această inițiativă a adus în atenția mass-mediei internaționale cercetările UE în domeniul securității rutiere și a informat consumatorii cu privire la avantajele acestor noi sisteme de securitate bazate pe TIC. În 2008 a luat naștere *Europeana*, bibliotecă, muzeu și arhivă multimedia online europeană care conține peste trei milioane de cărți, hărți, înregistrări audio, poze, documente de arhivă, picturi și filme de la instituții culturale, toate accesibile prin intermediul unui portal web disponibil în toate limbile UE¹¹. Tot în 2008, i2010 a răspuns uneia dintre cele mai importante provocări ale viitorului prin lansarea celei de-a patra inițiative-pilot, *TIC pentru dezvoltarea durabilă*, concentrându-se asupra contribuției TIC în domeniul eficienței energetice.

3. IMPACTUL INIȚIATIVEI I2010 ÎN STATELE MEMBRE

Inițiativa i2010 a fost implementată prin strategii naționale în toate statele membre. Unele sunt strategii generale în domeniul TIC, iar altele răspund unor politici specifice, cum ar fi banda largă, e-incluziunea, e-sănătatea, eLearning și eBusiness.

Strategiile naționale sunt revizuite și actualizate periodic ca parte a strategiei de la Lisabona. Aproape toate planurile reflectă îndeaproape obiectivele strategiei i2010.

Un prim val de strategii naționale în domeniul TIC a fost lansat după adoptarea i2010 în 2005, care a fost urmat recent de un al doilea val. Strategiile naționale din domeniul TIC demonstrează cum funcționează în practică metoda deschisă de coordonare: unele dintre acestea se referă în mod explicit la faptul că s-au inspirat de la alte state membre. Prima generație de strategii naționale privind banda largă se concentrau asupra punerii benzii largi la dispoziția întregii populații, în timp ce în prezent acestea se concentrează asupra vitezei mai mari, benzii largi ca parte integrantă a obligației de serviciu universal sau extinderii infrastructurilor de fibră optică până la locuințele utilizatorilor.

Finlanda dorește ca obligația de serviciu universal să fie 1 Mbps până în 2010 și 100 Mbps până în 2015. *Germania* are în vedere o acoperire totală în bandă largă până în 2010 și cel puțin 50 Mbps pentru 75% din gospodării până în 2014. Numeroase state membre se concentrează și asupra necesității existenței unor prețuri accesibile pentru banda largă. *Franța* dorește să dispună până în 2012 de o acoperire totală în bandă largă cu o taxă lunară de maximum 35 EUR. *Portugalia* se concentrează asupra infrastructurii de fibre optice, serviciilor avansate de bandă largă și a rețelilor de cercetare de mare viteză.

Strategiile mai noi abordează domenii noi, diferite de prioritățile în materie de bandă largă, de servicii publice online și de cultură digitală, comune tuturor statelor membre. Multe dintre statele membre mai mici aspiră să devină actori europeni de prim rang în acest domeniu.

Unele țări aduc noi subiecte pe agenda TIC, cum ar fi IT-ul ecologic, cartea e-drepturilor, măsurile legale de nediscriminare și accesibilitate sau noi metode de dezvoltare a serviciilor

¹¹ www.europeana.eu

de e-guvernare, a competențelor, a culturii digitale sau modele de stimulare a dezvoltării conținutului digital.

4. PERSPECTIVE – PROVOCĂRI STRATEGICE VIITOARE

Succesele Europei de până acum s-au bazat pe voința de a avea o concurență loială pe piața telecomunicațiilor și piețe fără frontiere pentru conținut digital și servicii media. Rolul Europei de lider în domeniul tehnologic se datorează eforturilor susținute de stabilire a unei mase critice de cercetare și dezvoltare în domeniile emergente din domeniul TIC. Europa dispune de o mare capacitate de a capitaliza resursele sale culturale, cum ar fi sectorul filmelor și al media în plină ebuliție și încununat de succese sau bibliotecă digitală europeană. Acest elan politic global se va menține și pe viitor.

Succesul din ultimii patru ani ai strategiei UE din domeniul TIC trebuie însă privit din perspectivă globală. În momentul de față a devenit evident că **Europa riscă să își piardă avantajul competitiv** când este vorba despre evoluții noi, inovatoare, chiar și în domeniile în care este lider mondial. De exemplu, Europa s-a poziționat ca lider mondial pentru internetul în bandă largă, dar a rămas cu mult în urma Japoniei și Coreei de Sud în privința fibrei optice de mare viteză. În mod similar, succesul sectorului telefoniei mobile nu s-a repercutat asupra tehnologiei în bandă largă pe suport radio, domeniu în care Asia începe să ocupe poziția de lider mondial. În plus, Europa este marginalizată în ceea ce privește serviciile și aplicațiile internet, SUA dominând noul mediu interactiv al internetului, în special blogurile și rețelele sociale.

Prin urmare, Europa are nevoie de o **nouă agendă digitală** pentru a răspunde noilor provocări, a crea o infrastructură de prim ordin și a exploata potențialul internetului de forță motrice a creșterii și de bază pentru inovare, creativitate și participare deschisă. Consiliul European din decembrie 2008 a susținut necesitatea unui plan european în domeniul inovării în cadrul căruia TIC să fie o tehnologie cheie. Europa trebuie să accelereze ritmul, adoptând strategii de creștere care să permită stimularea redresării economice și menținerea pe primele locuri în domeniul înaltei tehnologii la nivel mondial; să cheltuiască bugetele de cercetare în mod mai judicios, astfel încât ideile strălucite să fie comercializate și să genereze creștere economică; să lanseze productivitatea bazându-se pe TIC pentru a compensa stagnarea PIB-ului în momentul în care retragerea de pe piața muncii a generației „baby-boom” va antrena o scădere a forței de muncă¹²; să favorizeze tehnologiile noi, mai inteligente și mai ecologice care să ajute Europa să atingă o creștere economică de factor patru¹³ și să utilizeze aplicațiile de socializare în rețea pentru a redobândi încrederea în societatea europeană deschisă și democratică.

Comisia se pregătește să lanseze o consultație publică online privind nouă domenii cheie ale viitoarelor strategii europene din domeniul TIC și media¹⁴:

¹² Se previzionează scăderea numărului de persoane angajate cu aproximativ 19 milioane până în 2060 datorită scăderii numărului de persoane active. Aceasta înseamnă că pe viitor sursa creșterii economice va trebui să fie productivitatea. Conform unei estimări recente, productivitatea muncii în UE se va apropia de o valoare medie istorică pe termen lung de 1¼% [COM (2009) 180 - Gestionarea impactului îmbătrânirii populației în UE (Raport privind îmbătrânirea populației, 2009)].

¹³ *Doubling Wealth, Halving Resource Use* E von Weizsäcker, A. Lovins and H. Lovins (1995).

¹⁴ Consultația cu privire la subiectele de la punctele (5) și (6) va fi organizată în colaborare de către Direcția Generală Societatea Informațională și Media și Direcția Generală Piața Internă.

- (1) *Exploatarea potențialului TIC de forță motrice a redresării economice și de factor esențial al agendei de la Lisabona pentru creștere economică și locuri de muncă.* Pentru atingerea obiectivelor pe termen lung ale Europei, acest lucru este esențial în contextul actualei crize economice și financiare.
- (2) *Creșterea rolului TIC în tranziția spre o economie mai durabilă cu emisii reduse de dioxid de carbon.* Concentrarea asupra TIC în promovarea consumului responsabil în gospodărie, transport, în sectorul energiei și al prelucrării și utilizarea potențialului acesteia de a realiza economii importante de energie. Contoarele inteligente, iluminarea eficientă, cloud computing-ul și programele distribuite vor transforma schemele de utilizare a surselor de energie. Soluțiile bazate pe TIC vor fi primordiale în eforturile Europei de a gestiona tranziția spre o economie durabilă.
- (3) *Creșterea performanțelor Europei în materie de cercetare și inovare în domeniul TIC.* În ciuda realizărilor din ultimii ani, cercetarea și dezvoltarea europeană sunt sub continuă presiune. O bază puternică de cercetare și dezvoltare în Europa este esențială deoarece descoperirile din domeniul TIC sunt cheia rezolvării unei serii întregi de provocări, cum ar fi asistența medicală, nevoile unei populații care îmbătrânește, securitatea și protecția vieții private și gestionarea tranziției spre o economie cu consum redus de bioxid de carbon.
- (4) *Crearea unei economii conectate 100% printr-o rețea internet de mare viteză disponibilă tuturor.* Trebuie exploatat potențialul pe care îl reprezintă pentru Europa infrastructura de mare viteză pentru redresare economică, creștere pe termen lung și inovare. Acesta va fi esențial pentru a menține deschise rețelele durabile de mare viteză în vederea favorizării inovării în domeniul serviciilor și al conținutului pentru toți utilizatorii din mediul online și de către aceștia.
- (5) *Consolidarea pieței unice online.* În ciuda progreselor importante din ultimii ani, piața unică online nu a fost încă finalizată. Europa este încă fragmentată din punct de vedere juridic, cu sisteme de plată, de securitate și de protecție a vieții private care descurajează întreprinderile și consumatorii de a efectua tranzacții online. Acest lucru este valabil și pentru piața conținutului digital unde fragmentarea face foarte dificil accesul cetățenilor la întreaga gamă online de oferte, bogate și diversificate din punct de vedere cultural, disponibile în UE.
- (6) *Promovarea creativității utilizatorilor.* Noul mediu digital (WEB 2.0 și următoarele) oferă o șansă fără precedent cetățenilor europeni să își manifeste creativitatea. În ziua de azi internetul este un forum politic interactiv, o rețea socială în plină ebuliție și o importantă sursă de cunoaștere. Cu servicii și platforme noi și participative utilizatorii au devenit participanți activi, producători sau „prosumatori” și este foarte importantă elaborarea de noi politici care să încurajeze creativitatea și participarea utilizatorilor.
- (7) *Întărirea poziției UE de actor-cheie în domeniul TIC pe arena internațională.* Succesul continuu al TIC moderne depinde de cooperarea și deschiderea internațională, de un internet fără restricții privind traficul, site-urile, platformele și tipul de echipamente utilizate și fără cenzură. Acesta depinde, de asemenea, de capacitatea noastră de a răspunde provocărilor mondiale, cum ar fi guvernanta internațională, securitatea, conținutul neadecvat și practicile abuzive, protecția vieții private și a informațiilor cu caracter personal, noi adrese IP (IPv6), identificatori

multilingvi și așa mai departe. Multe dintre aceste aspecte pot fi rezolvate doar la nivel internațional. Dar vocea Europei de multe ori se face auzită foarte greu.

- (8) *Servicii publice moderne și eficiente accesibile tuturor.* E-guvernarea este din ce în ce mai mult o realitate în statele membre. Cu toate acestea, trebuie continuate eforturile în vederea sporirii interoperabilității existente între administrațiile publice. În vederea atingerii acestui obiectiv, Comisia a sugerat continuarea programului IDABC care a constituit o reușită, propunând un nou program menit să promoveze soluțiile de interoperabilitate pentru administrațiile publice europene (programul ISA)¹⁵, continuându-și în același timp lucrările de reexaminare a cadrului european pentru interoperabilitate, menit să definească normele și principiile generale de colaborare între administrațiile statelor membre și instituțiile UE¹⁶. În școli, utilizarea TIC a crescut în mod semnificativ. Obiectivele de la Lisabona de a echipa și conecta toate școlile din Europa au fost deja atinse. Aplicațiile eLearning și e-sănătate pot îmbunătăți în mod simțitor calitatea educației și a serviciilor de sănătate. Cu toate acestea, beneficiile acestor aplicații nu au fost încă pe deplin conștientizate. Trebuie să evităm crearea de noi fracturi digitale. Web-ul participativ oferă noi oportunități, dar prezintă și o provocare pentru administrațiile publice, permițând cetățenilor să își regândească relația cu autoritățile.
- (9) *Utilizarea TIC pentru îmbunătățirea vieții cetățenilor UE* prin deschiderea porților în spatele cărora se află moștenirea culturală a Europei și punerea acesteia online. Inițiativa e-incluziune din 2008 a demonstrat importanța economică și socio-politică a unui asemenea demers, iar „argumentele economice în favoarea e-incluziunii” sunt acum mai puternice ca niciodată atunci când este vorba despre trecerea peste principalele dezavantaje cum ar fi vârsta, educația, sexul și situarea geografică. În situația de scădere economică actuală, persoanele deja defavorizate sunt tocmai acelea care riscă să fie în continuare excluse din societate și de pe piața muncii.

5. CONCLUZII

Realizările inițiativei i2010 și modul în care aceasta a fost implementată în statele membre oferă o imagine a dinamismului și a gamei de acțiuni care pot fi generate de strategiile de inovare. i2010 a pus bazele unei societăți moderne care stăpânește TIC. Banda largă este în prezent înscrisă în agenda politică.

Europa trebuie însă să ia decizii importante privind modul de creare a unei economii pe deplin conectate, gata să repornească. În plus, se așteaptă ca în următorii ani internetul să devină un serviciu esențial, indispensabil participării noastre totale în societate.

Pentru a exploata aceste posibilități, Comisia invită statele membre și părțile interesate să coopereze activ în următoarele luni pentru a elabora o nouă agendă digitală până la începutul anului 2010, astfel încât Europa să iasă din criza actuală cu o economie digitală mai puternică, mai competitivă și mai deschisă, care să servească drept forță motrice pentru creștere și inovare în Europa.

¹⁵ A se vedea COM(2008) 583.

¹⁶ A se vedea <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/7728>.